

NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT
(NVE)
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Dato: 17.08.2026
Vår referanse: 26/45343-8
Deres referanse:
Saksbehandler: Anna Despard Asgard

Høringssvar 202500406: økt regulering Bjørnestadvannet, Sirdal og Bjerkreim i Agder og Rogaland

Viser til mottatt høring av søknad om økt regulering av Bjørnestadvannet, i Sirdal og Bjerkreim kommuner i Agder og Rogaland fylker, der søker ønsker tillatelse etter vannressursloven til økt regulering til Brekkebekken kraftverk.

Agder fylkeskommune har følgende merknader:

Kulturminner på land

Spor etter steinalderlokaliteter i innlandsområder finnes hovedsakelig i tilknytning til vannveier og ved utløp av elver som knytter innlandet til fjorder og kystområder. Innlands- og høyfjellsområdene fungerte samtidig som viktige jaktmarker. Hvordan menneskene i steinalderen oppholdt seg i og utnyttet landskapet og ressursene i innlandet og høyfjellet, vet vi fortsatt relativt lite om. Dette henger blant annet sammen med at slike områder i begrenset grad har vært berørt av utbygging og andre større terrenginngrep, med unntak av vannkraftutbygging.

I forbindelse med vannkraftutbyggingen har det lenge vært en bekymring for at spor etter steinalderbosetning langs flere av de viktigste vassdragene skulle gå tapt. Mange reguleringsprosjekter fikk konsesjon på 1950- og 1960-tallet uten at det ble gjennomført arkeologiske undersøkelser. I tillegg har den varierende vannstanden over tid ført til erosjon av torv- og jordlag som tidligere beskyttet de opprinnelige strandflatene. Dette har igjen medført at funn og kulturspor på eksponerte lokaliteter gradvis er blitt vasket ut og ødelagt. Nye funn fra regulerte innlandsvann på Agder gir grunn til optimisme, men det er fortsatt behov for omfattende undersøkelser for å kunne danne et helhetlig bilde av menneskers ferdsel, opphold og ressursutnyttelse i disse områdene gjennom steinalderen.

På denne bakgrunn gjør vi oppmerksom på at det må gjennomføres en arkeologisk registrering innenfor planområdet. Dette er nødvendig for å avklare om tiltaket kan komme i konflikt med automatisk fredete kulturminner, jf. kulturminneloven § 9. Utgiftene til registreringen skal dekkes av tiltakshaver, jf. kulturminneloven § 10. I forbindelse med registreringen vil det bli foretatt en samlet vurdering av kulturminner og kulturmiljøet i området. Registreringen vil i hovedsak bli gjennomført som systematiske overflaterregistreringer og prøvestikking. Vi ber samtidig om at

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 25, 4612
KRISTIANSAND S

Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00

E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134

Nettsted:
www.agderfk.no

tiltakshaver tar kontakt med oss for å avtale og drøfte praktiske forhold knyttet til registreringen. Dette omfatter blant annet tidspunkt for gjennomføring og varsling av berørte grunneiere.

Før registreringsarbeidet igangsettes, vil tiltakshaver bli varslet skriftlig og få oversendt et budsjett for arbeidet. Fylkeskommunens avdeling for kulturarv gjør oppmerksom på at undersøkelsesplikten etter kulturminneloven formelt inntreffer når planen legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10. For å sikre mest mulig forutsigbar og effektiv planprosess anbefaler vi imidlertid at de arkeologiske registreringene gjennomføres på et tidlig tidspunkt, og helst før planen legges ut til offentlig ettersyn. Vi ber samtidig om at plangrensene oversendes i digitalt format, enten som SOSI-fil eller Shape-fil. Vår kontaktperson i kulturminnesaker er arkeolog Ghattas J. Sayej. Han kan kontaktes på telefon 47 05 59 07 eller e-post Ghattas.J.Sayej@agderfk.no

Kulturminner under vann

Agder og Rogaland fylkeskommuner har varslet behov for registrering i områdene som blir berørt av økt vannstand. Norsk Maritimt Museum ser ikke behov for å gjennomføre en slik registrering. Potensialet for kulturminner under vann ligger i dagens reguleringszone og under, der det omsøkte tiltaket ikke vil ha endret påvirkning. Museet ber om å bli holdt oppdatert i saken, men har utover dette ingen merknad til søknaden.

Innlandsfisk

Brekkebekken ligger mellom Bjørnestadvannet øvre og Bjørnestadvannet nedre. Det er registrert ål, bekkerøye og ørret. Øvre Bjørnestadvannet har registreringer for ørret. Brekkebekken har ingen registreringer for fisk, men det kan tenkes at i hvert fall ørret og ål vil være i noen deler av bekken. Så lenge bekken ikke blir tørrlagt og har et greit vannivå, kan reguleringen gjennomføres uten problemer

Ingen ytterligere merknader.

Med hilsen

Anna Despard Asgard
Rådgiver miljø- og energisaker
Avdeling for samfunn, plan og miljø

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: ROGALAND FYLKESKOMMUNE
SIRDAL KOMMUNE